GAZETA KRAKOWSKA

N^ro 73

W NIEDZIELĘ DNIA 13 WRZEŚNIA 1807.

Z Wiednia d. 5. Września.

J. Cesarzowiczowska Mość Wielki Xżę Wirzburski mianował nadwornego Agenta, Karola Odelga, sprawuiącym interessa przy tuteyszym C. K. dworze,

J. C. K Mość raczył nadwornym wyrokiem swoim pod d. 4 Lipca nayłaskawiey pozwolić, iż Doktorowie obu praw Antoni Pawłowski, Jozef Netolicki, Piotr Fr. Iwan, Wacław Lichtner, Wacław Niemetz, Karol Wolfram, Jan Negedly i Piotr Schloser mogą bydź do examinu i do adwokacyi przypuszczonemi. Stosownie do tego wyroku Antoni Pawłowski, Jozef Netolicki, Piotr Fr. Iwan i Piotr Schoffer, ponieważ na examinie dowiodli swey zdatności, zostali przez C. K. Czeski appellacyyny trybunał pod d. 19 Lipca wyrokami adwokackiemi opatrzeni.

W ogrodzie Habiego Canal przy pradze, który właściciel poświęcił wspaniale, na zabawy dla publiczności, znayduie się także botaniczny ogrod, w którym Professor Nowodworski daie naukę botaniki. D. 27 Sierpnia odprawił tenże professor w przytomności gubernialnego Radcy Twrdy, właściciela ogrodu i licznych widzow popis z swemi 50 uczniami, którzy poświęcaiąc się dobrowolnie tey nauce, dali dowody swey pilności, co było naywiększą nadgrodą dla wspaniałego założyciela takowego ogrodu.

Z Petersburga d. 8. Sierpnia.

D. 1 t. m. o godzinie 4 po południu wszczął się około giełdy pożar, który z powodu 6 tygodniowey ciągłey suszy mogł się dla większey części miasta stać nader niebezpiecznym. Pociągnione oleiem matty i przez niedbałość ludzi nie schowane, zapaliły się same od promieni słońca. Ponieważ zapaliły się blisko ogromnych składow towarow, i wiatr zwracał tam płomień i iskry, wszczęła się więc powszechna obawa, iakoż szkoda byłaby nie wyrachowana, gdyby się tam ogień dostał, lecz przez dzielne sposoby policyi gaszenia ognia i bezprzykładna czynność Dyrektora policyi, Jenerała majora Ertel, odwrocone Bogu dzięki zostało nieszczęście. Matty tylko i buda na ich schowanie spaloną została.

Imieniny Imperatorowey Matki obchodzone były d. 3 z wielka okazałością w Petersburgu. Wspaniałe oświecenie Imperatorskiego ogrodu, w którym wszystkie fontanny wody wypuszczały, czyniło przy pogodnym

wieczorze naywspanialszy widok. W Imperatorskim pałacu dany był maskowy bal, na który 20,000 biletow rozdano. Niezliczona moc mieszkańcow spieszyła na tę uroczystość wodą i lądem do Imperatorskiego mieszkania do Peterhoffu. Cała droga 26 wiorst wynosząca, była nieustannie powozami zapchana, a na uyściu Newy i odnodze pełno płynęło szalup. Na końcu płacono po 40 rublow od pary koni do Peterhoffu. Stolica wydawała się w tym dniu iak wymarta; gdzie niegdzie tylko postrzedz można było człowieka.

Na końcu tego miesiąca przybędą tu na powrot regimenta gwardyi.

Hrabiego Sołtykow, ministra kolegę w wydziale zagranicznych interessow, przeznaczaią na ambassadora przy dworze Francuzkim. Jest on synem feldmarszałka tegoż nazwiska, który iak wiadomo za panowania Katarzyny II. trudnił się edukacyą Cesarzowiczow, teraźnieyszego Imperatora i W. Xcia Konstantego, i z ktoremi edukowali się razem iego synowie. Małżonka rzeczonego ministra kolegi iest iedynaczką corką Hrabiego Gołowkina, który przed dwiema laty mianowany był do Chin ambassadorem.

Xżę Łabanow de Rostow otrzymał order Alexandra Newskiego.

Dla tuteyszego Francuzkiego ambassadora naięto wielki pałac Hrabiego Czerniszewa. Angielski ambassador naiął także pałac nadwornego Bankiera Rall za 19,000 rubli rocznie.

Wypis z rapportu Jenerała piechoty Hr. Gudowicza. Z obozu nad rzeką Arpatschai d. 20 *Czerwca* 1807.

Na doniesienie, że Seraskier Arseru, Jussuf basza, pełnomocnik Porty nad wszystkiemi Anatolskiemi prowincyami i woyskami, w wielkiey sile przeciw naszem granicom w okolicy Houtry postępuie, gdzie mały tylko stał oddział woyska pod Jenerałem Neswetaiewem, który przed przybyciem ieszcze Jussuf baszy od dwoch iego pod kommendnych, Baszow Cars i Ali, był attakowany, pospieszył Jenerał Hrabia Gudowicz w rzeczone okolice z powierzonem iego rozkazom woyskiem, i pomimo wszelkich trudności, na które wystawiony był idąc przez gory, pomimo deszczu i gradu dwa tylko dni wypoczął na 260 wiorst. Tymczasem Jussuf basza uderzył iuż był z częścią swego korpusu na Jenerała Neswetaiewa; lecz przez odwagę i mądre iego rozporządzenia został nieprzyiaciel, utraciwszy 200 ludzi w zabitych i ranionych, cofnąc się przymuszony. Z naszey strony strata w zabitych i ranionych nie doszła 100 ludzi. Spodziewaiąc się Jussuf basza świeżych woysk, czynił przygotowania do uderzenia na Jenerała Neswetaiewa powtornie przed przybyciem ieszcze Jen. Gudowicza, i uniesiony dumą, posłał do niego z propozycyą, aby broń złożył. Trzeciego dnia potem nadciągnął Jenerał Gudowicz z swem korpusem i stanął o 10 wiorst od nieprzyiaciela, a o 6 od Houtry, dla wytchnienia cokolwiek woyskom; sam zaś rozpoznawał nieprzyiacielski oboz, który z tamtey strony rzeki Arpatschai o 5 wiorst od Houtry był rozbity. Widząc, że nieprzyiaciel, do którego przybyło 20,000 świeżego woyska, osszańcował swoy oboz z przodu i batteryami zasłonił, wysłał przeto dwa mocne podiazdy o 10 i 14 wiorst powyżey obozu w kierunku rzeki Arpatschai, dla uwiedzenia nieprzyiaciela, że tam chce przeprawic się przez kamienistą rzekę, którey brzegi były przykre, a dno błotniste, i uderzyc potem na nieprzyiaciela z przodu. Udało się ściągnąc tym sposobem uwagę nieprzyiaciela w to mieysce. — W nocy z 17 na 18

Czerwca postąpił Jenerał Hrabia Gudowicz 16 wiorst na przed. obszedł nieprzyiacielski oboz i z tyłu, ufaiąc pomocy Boskiey, uderzył na 4 razy liczznieyszego od nas nieprzyiaciela. Rozstawione na lewym brzegu Arpatschai nieprzyiacielskie pikiety postrzegłszy nasze poruszenia, ostrzegły nieprzyiaciela, który wyruszył z znaczną liczbą celnieyszych woysk Anatolskich przeciw Jenerałowi Gudowiczowi, które broniły mu przeprawy przez rzekę i otoczyły 4 nasze czworograny, z któremi Jenerał Gudowicz nieprzyiaciela attakował. Nakoniec po 7 godzinney krwawey bitwie obawiaiąc się nieprzyiaciel. aby nasze woyska przeprawiwszy się za rzekę nie zaskoczyły mu z tyłu, zaczął uciekać. Jenerał Gudowicz rozkazał usypać nad rzeką batterye i zaczął się, lubo z wielką trudnością za nią przeprawiać. Seraskier zwinął swoy oboz i pośpieszył do drugiego, który o 5 wiorst od pierwszego był założony; ale postrzegłszy w krótce, że Jenerał Gudowicz i tu przeciw niemu nadciąga, i zestraszone iego woyska ratuiąc się bez porządku ucieczką, uciekał sam, podług wyznania jeńcow 2 wiorsty piechotą, nie mogąc na prędce konia dostać, którego mu dopiero potem podstawiono. Tym sposobem został nieprzyiaciel, który daleko był od nas liczznieyszy, pobity i rozproszony. W zdobyczy zostawił nam dwa obozy, 10 dział i 2 moździerze; resztę dział zatopił w rzece lub zostawił ie daley na drodze na wozach. Jenerał Gudowicz rozkazał zatopione działa wyszukać. — Dwanaście tysięcy Persow, ktorzy stali o 25 wiorst od korpusu Jenerała Hrabiego Gudowicza. wysłali podiazdy, dla uważania z gór poruszeń biiących się woysk; mieli Seraskiera i. Jusf za dobrego wodza, a woyska iego za bardzo liczne; z zadziwieniem przeto patrzali na iego pobicie i rozsypkę. Jenerał Hrabia Gudowicz posłał zaraz z doniesieniem o tem ważnem zwycięztwie przez Rossyyskie woyska nad Turkami odniesionem tak do Chana Eriwanu. Hussein, stoiącego z swem korpusem niedaleko od niego, iako też do tak zwanego Babachana Bezirka, syna Wezyra Mirzy, w nadziei, iż po tak szczęśliwym wypadku skłonią się do rozeymu lub do zupełnego zaprzestania nieprzyiacielskich krokow. W przeciwnym atoli przypadku, użyie Jenerał Gudowicz wszystkich środkow dla pobicia ich, nim Turcy (co tak prędko nie nastąpi) potrafią się znowu zebrać. — Strata z strony naszey iest nie wielka. W zabitych mamy 2 sztabowych officerow i 12 żołnierzy, a w ranionych Jenerała porucznika Rosen, 2 officerow i 66 żołnierzy. Nieprzyiaciel zaś utracił w samych zabitych przeszło 1000 ludzi.

Z Królewca d. 20. Sierpnia.

Król Pruski wydał obwieszczenie, iż lubo na mocy Tylżyckiego traktatu wszyscy officerowie Pruscy będą z niewoli wypuszczonemi, ale że zaraz użytemi bydź nie mogą, a okoliczności skarbu nie dozwalaią wypłacać im całkowitego żołdu, zaczem aż do użycia ich nie będą od 1 Sierpnia tylko połowę swoiego żołdu pobierać, i wolno im mieszkać w kraiu, gdzie im się podoba. Daley ostrzeżeni są, iż nadaremnie przedsiebraliby podroż i koszta by sobie robili do mieysca, gdzie J. K. Mość mieszka, gdyż w tym czasie nie mogą wcale bydź użytemi. Gdziekolwiek obiorą sobie mieszkanie, maią się tylko zgłosić do dowodzących po prowincyach jenerałow, a odbiorą od nich assygnacye do kass na wypłacanie żołdu.

Minister Baron Hardenberg otrzymał żądane uwolnienie od obowiązkow służby. Tayny gabinetowy Radca Beyme powrocił potem do J.

)2

K. Mci i odbywa swoie obowiązki.

Po ſtracie Halskiey szkoły głowney będzie Frankfortska nad Odrą w dobra opat zo na, urządzona i profeſſorowie z Halli będą do niey wezwanemi.

Z Paryża d. 19. *Sierpnia.*

Pomiędzy nowemi członkami w ciele prawodawczem znayduią ſię Marszałek Maſſena i Jenerał Lemarois, adjutant polowy J. C. K. Mci. Na wczorayszem poſiedzeniu obrani zoſtali kandydatami na wiceprezydenta PP. Mantant des Isles, Montesquiou, Petit-L ſſe [1] Case-Labove. Przez poselſtwo J. C. K. Mci uwiadomione zgromadzenie zoſtało, iż P. Fontannes ieſt prezydentem ciała prawodawczego mianowany. Wiadomośc tę przyięto z nayżywszym ukontentowaniem i po zakończonem poſiedzeniu wszyſtkie członki udały ſię z właſney ochoty do prezydenta.

Z Breſt donoszą, iż ſtosownie do rozkazu Cesarza zwinięty zoſtał d. 15 t. m. oboz pod Ponthivi, i część iego woysk uda ſię do obserwacyynego korpusu nad Girondą.

Oszuſt, który w Strazburgu udał ſię za Xcia Monaco, ieſt zbiegły podofficer i przywieziony iuż do Paryża.

D. 15 zgromadziło ſię z powodu faierwerku do 3000 ludzi na żelaznym moście, zwanym kunsztownym. Niektórym zdawało ſię, iż moſt zączena ſię uginac; powszechny ſtrach wszyſtkich ogarnął; w mieście nawet rozeszła ſię pogłoska, iż moſt ſię obalił; lecz ſtrach ten był zupełnem przywidzeniem. Moſt nigdzie nie był naruszony; naymnieysza śrobka, ani gwóźdz nie pęknął.

Dany bal d. 16 na ratuszu był nader okazały. Dwie obszerne sale były nań urządzone. Na iedney z nich znaydowało ſię krzesło pod baldachinem dla Cesarza, ale J. C. K. Mci wſtrzymany ważnemi intereſſami, nie mógł zadosyć uczynić życzeniom towarzyſtwa, które na niego czekało. Cesarzowa przybyła około godziny 10. Gdy uſiadła na przygotowanym dla niey podwyższeniu, rozpoczęli bal Król Jmc Weſtfalski, Wielki Xżę Bersgski, Xżę Borghese i Rządca Paryża, którzy tańcowali z Wielką Xżną Bergską, z Następczyną Badeńską i dwiema dworskiemi damami. Cesarzowa Jmc oddaliła ſię o godzinie 11, a tańce trwały aż do rana.

Onegday między godziną 4 i 5 po południu udał ſię Cesarz do Luwru, dla obeyrzenia tameyszych robot. Otaczali go Król Weſtfalski i 2 szambelanow. Stamtąd udał ſię Monarcha na mieysce Baſtilii, którędy prowadzony bydź ma kanał Ourq, potem do fontanny niewiniątek, nakoniec na wielki plac bywszych Jakobinow, który ieſt na rynek przeznaczony.

Trzy wyszłe w rożnych czasach z Kadyxu okręty, 2 Amerykańskie i 1 Portugalski, chociażby były paszportami opatrzone, zoſtały od Anglikow iako zdobycz zabrane.

Na wczorayszem poſiedzeniu oddał Prezydent Fontannes ciału prawodawczemu w imieniu P. Lacretelle ſtarszego 4ty i 5ty tom iego dzieł, i dwa wiersze pod tytułem: *Cel zdobyczy*, i *Zdobycie Pruſs.*

Kilka kompaniy ſtrzelcow gwardyi Cesarskiey powrociły iuż do Paryża.

Onegday doszła tu wiadomośc, że Anglicy naiechali po nieprzyiacielsku Daniią. Dziennik Argus wyraża z tego powodu:

" Ponowienie okropnych scen Nelsona przed Kopenhagą przez Admirała Gambier będzie nową zbrodnią, którey skutkow Angielskie miniſterium pożałuie. Z oburzeniem dowie ſię Europa o tey kary godney z niewagdze, iaką dobrowolnie wyrządzono mocarſtwu, które żadnego do niey nie dało powodu, i

którego nieszczęście uzbroić może na rzecz iego mocarstwa, które inaczey byłyby spokoynym widzami woyny o niepodległość morzow; słowem, iakikolwiek bądź nastąpi wypadek tey wyprawy, Anglija nie może sobie z niey żadney obiecywać korzyści, owszem w krotce przymuszoną będzie uważać ią iako niepowetowaną stratę.,,

Moritor znowu wyraża:

" Danija naiechana przez Anglikow przymuszoną została wydać Anglii woynę. Powszechna panuie w Danii nienawiść przeciw Anglikom, i potrzeba się tam naywiększego spodziewać zapału. Wszelkie własności Anglikow są przytrzymane. Danija potrzebować w krotce będzie ludzi i pieniędzy w tak nierowney walce; lecz ieżeli lud Duński dochowa wiary swemu Monarsze i opierać się będzie grabieży Anglikow, Cesarz Francuzow nie zaniedba wesprzyć Daniją ludzmi i pieniądzmi. Dzieie narodow nie wystawiaią podobnego gwałtu.

Królewna Wirtemberska małżonka Króla Westfalskiego przybyła do Paryża.

Przed nieiakim czasem przybyła tu Milady Craven, małżonka Margrabi Anspachskiego i naieła sobie mieszkanie w St. Cloud. Zamiar, które chce uczynić, miały tę damę do Francyi sprowadzić.

Dnia 21. Sierpnia.

Onegday o godzinie 4 udał się Cesarz Jmć do Palais-royal, gdzie, iak się domyślaią nowe maią bydz przedsięwzięte roboty. Mowią, że bank Francuzki i giełda będą tam przeniesione.

Uroczyste zaślubienie Króla Westfalskiego ma d. 23 t. m. bydz odprawione.

Onegday miał senat posiedzenie, na ktorym Xżę Neufszatelski iako wicehetman pierwszy raz zasiadał. Na tem posiedzeniu mianowani byli senatorami P. Jeas, kwestor ciała prawodawczego i P Case-Brisac, szambelan matki Cesarskiey.

Onegday wieczorem wszystkie stoiące w Paryżu woyska odprawiły w zamku Tuilleri obroty. J. C. K. Mość przechodził około wszystkich szeregow, pytał się o nazwiska tych wszystkich, którzy iego uwagę na siebie ściągnęli, i wypytywał się o naymnieysze szczegóły.

Królowa Hollenderska opuściła d. 10 t. m. po dwochmiesięcznem bawieniu kąpiele w Cautres, i odzyskała zupełne zdrowie. Dobroczynności swey i cnot zostawiła niezatartą pamiątkę pomiędzy mieszkańcami tych dolin.

Dziennik Argus wyraża co następuie:

" Ostatnie gazety półnccne potwierdzaią to wszystko, cośmy iuż o wyprawie Angielskiey przeciw Danii powiedzieli, i z wszystkich stron słyszeć się daią iednostayne wyrzekania przeciw tey politycznéy niesprawiedliwości. Jeżeli ta gorsząca wyprawa ma przeznaczenie, iakie iey wszystkie doniesienia przypisuią, tedy niemniey szkodliwą będzie dla przedsiębiorących ią, iak dla tych, przeciw którym iest wymierzona. Zdaie się, iż od nieiakiego czasu przeznaczeniem iest Angielskiego ministerium, że nic nie przedsiębierze, coby nie wypadło na korzyść iego nieprzyiacioł. W ten czas dopiero postanowiło prowadzić woynę na stałym lądzie, kiedy iego sprzymierzyńcy zniewolonemi zostali zawrzeć pokoy. Nie chciało żadnego regimentu na ich pomoc poświęcić, a teraz znalazło 30,000 woyska dla uciśnienia neutralnego mocarstwa. Z resztą rownie iest trudno zgadnąć pozor tego nieprzewidzianego i prawom narodow przeciwnego-

attaku, iak doyść iego rozumnego celu. Przy puśćmy, że Angielskie ministerium obawiało się, aby Dania nie przyłączyła się do wspólnego interessu mocarstw lądowych, tedy nie iest w iego mocy zapobiedz temu na zawsze. Wzięcie nawet Kopenhagi będzie tylko przemiiaiącą korzyścią. W krótce pora roku zrobi Angielskim okrętom trudny przystęp do morza Baltyckiego, i ułatwi lądowem mocarstwom sposobność do odzyskania tego ważnego miasta, do którego Anglicy niepotrafią się więcey zbliżyć. Tak więc z niesłuszney tey napaści mieć tylko w zysku będą powszechną nienawiść i wstyd, że zniszczyli neutralne mocarstwo. Niektórzy politycy skłonnemi są do wierzenia, iż teraźnieysi ministrowie chcą swoią administracyą wsławić lub zakończyć uderzaiącym czynem. Lecz ieżeli tak są sławy chciwemi, wszakże znayduią mężnych nieprzyiaciół w Hollandyi, Neapolu i we Włoszech. Tu chociażby i się powiodł ich zamysł, żadney im nie przyniesie chwały. Jak nowi Herostratowie żałowac zapewne będą nieczynności, którą swem poprzednikom wyrzucaia.,,

Mowią, iż wydana będzie uchwała senatu, mocą którey nikt nie może bydź członkiem ciała prawodawczego ieżeli nie ma lat 40.

W Neapolu są tak nadzwyczayne upały, iż w południe nikt się na ulicach pokazać nie może.

Z Londynu d. 19. Sierpnia.

Doniesienia nasze od flotty Admirała Gambier pod Kopenhagą dochodzą tylko do 9 t. m. Liczba znayduiącego się przy naszey flocie lądowego woyska wynosi do 30,000 ludzi.

Listy, które z Rossyi odbieramy nie są wcale pocieszaiące. Wyrok, który w Petersburgu względem Angielskich kupcow wydany został, okazuie wyraźnie, iż Rossya nie iest przychylną Angielskiemu handlowi.

D. 1 Sierpnia wypłynęła z Roszefortu eskadra Francuzka, ale postrzegłszy przewyższaiące siły Admirała Strachan, wrociła się do wyspy d'Ais.

Lord Hutchinson poiechał także z Memlu do Petersburga.

W tey chwili dowiaduiemy się, iż gabinet nasz postanowił wczoray w wieczor, iż okrętom pod banderami Pappenburgską, Knipphuyską, Oldenburską i Meklenburską zabroniony iest wszelki handel procz do Angielskich portow, i że po upłynieniu 6 tygodni każdy okręt pod powyższemi banderami niepłynący do Anglii, a natrafiony na morzu, będzie zabrany.

P. Shaw przybył tu gońcem w sobotę od Jenerała Cathcarta.

Królewna Hiszpańska, poydzie iak słychac, za krewnego wielkiego panuiącego domu.

Do Plimutu fregata Lywely przyprowadziła Portugalski okręt Orazembo, na którym znaydowało się wiele do Batawii przeznaczonych Hollenderskich urzędnikow.

W Ramsgatte wsiada ieszcze ieden oddział woyska na statki.

D. 27 Lipca zabrano podług dworskiey gazety przy Portuis Breton 9 Francuzkich podbrzeżnych statkow, a 6 na piasek wpędzono.

Ponieważ w Ameryce wszelka kommunikacya z Angielskim konsulem i Angielskiemi woiennemi okrętami zakazana została, dowodzca Angielskiey eskadry, Douglas, napisał zatem pod d. 8 Lipca do prezydenta Norfolkskiego, iż ieżeli zakaz ten nie będzie cofniony, tedy on żadnego do Norfolku nie wpuści okrętu. Na końcu listu swoiego wyraził; " zostawione iest mieszkańcom Norkfolskim, rozpocząc woynę

lub pozostać w pokoiu.,, W odpowiedzi oświadczył prezydent Norfolkski pod d. 4 iż rzeczone rozporządzenie postanowione iest przez wydział mieszkańcow, nie zaś przez rząd. Od rządu oczekuiemy dopiero w tey mierze rozkazu. Z resztą widziemy, iż bezpieczeństwo w własney tylko sile znaleść możemy. Nie zaczepiamy nikogo, ale też nie ulękniemy się żadney groźby.

P. Sharpe, bywszy nasz jeneralny konsul w Petersburgu, który za pozwoleniem rządu ziechał do Anglii, wysłany wczoray został, podług naszych pism, do Petersburga, dla wywiedzenia się względem tayných artykułow zawartego z Francyą traktatu.

Z Kiel d. 28. Sierpnia.

Wydana przez Angielskiego wodza następuiąca odezwa oburzyła na wyspie Zeland wszystkie umysły przez fałszywe wystawienie znanych dobrze stosunkow:

Odezwa J. K. Mci W. Brytanii dowodzcow morskiey i lądowey siły na Baltyckim morzu.

" Gdy ostatnie traktaty pokoiu i odmiany w rządach i granicach, które od tak wielu mocarstw uznane zostały, powiększyły tak bardzo wpływ Francyi na stałym lądzie, że niepodobna iest, aby Dania, lubo tego pragnie utrzymać się mogła przy swey neutralności, i nieodzowną iest rzeczą dla mocarstw, które nie przestaią opierać się rozpościeraniu Francyi, aby takie przedsięwzięły środki, żeby oręź neutralnych mocarstw nie był przeciw nim obrocony. W takowym względzie nie może Król, Pan nasz, patrzeć oboietnie na teraźnieysze położenie Danii, przeto wysłał J. K. Mość opatrzonych pełnomocnictwem posłow do Króla Jmci Duńskiego, aby w przyiacielskim sposobie żądali stosownych wyiaśnień i przedsięwzięcia środkow, któreby zdatne były do zapobieżenia złemu, które Francya przez opanowanie marynarki Duńskiey nam wyrządzić zamyśla. Król, Pan nasz, uznał zatem za potrzebne żądać tymczasowego wydania sobie Duńskich liniiowych okrętow w iednym z portow Króla Jmci Duńskiego. Żądanie to zdaie się bydź tak słuszne i w teraźnieyszem połżeniu neutralnych względem woiuiących mocarstw tak konieczne, iż J. K. Mość poczytał za powinność, którą sobie i ludowi swoiemu winien, poprzyć go mocną flottą i woyskiem należycie we wszystko przysposobioną, co tylko do dzielnego i czynnego działania iest potrzebnem. Przychodziemy więc pod wasze brzegi, Mieszkańcy Zelandyi, nie iako nieprzyiaciele, ale dla własney obrony, i dla przeszkodzenia, ażeby ci, którzy tak dawno mieszaią pokoy Europy, nie przymusili waszey siły morskiey do obrocenia się przeciw nam. Żądamy iey tylko iako zakład, nie iako zdobycz; dane iest waszemu rządowi nayuroczystsze przyrzeczenie, które tu w imieniu i z wyraźnego rozkazu Króla, Pana naszego, ponawiamy, że ieżeli w przyiacielskim sposobie zezwoli na nasze żądanie, każdy z waszych okrętow woiennych po powszechnym pokoiu w takim samem stanie i uzbroieniu, w iakim pod banderę Angielską był przyięty, będzie nazad oddany. W mocy iest waszego rządu zrobić iednem słowem, iż oręż, który mimo naszey woli przeciw wam podnieśliśmy, zaraz zwrociemy. Gdyby iednak siła Francyi uczyniła was głuchemi na głos rozumu i przyiaźni, tedy wina rozlewu niewinney krwi i strach oblężoney i bombardowaney stolicy spadnie na wasz rząd i iego doradcow. Maytkowie i żołnierze Króla Jmci W. Brytanii będą uważali Zelandyą, poki tylko wasze postępowanie dozwoli, iako prowincyą z przymierzonego mocarstwa, z

W. Brytanią, którego prowincya przez nieszczęśliwy wypadek stała się placem boiu. — Osoby, które zachowaią się spokoynie w domach swoich, będą za święte uważane. Własność będzie szanowana i broniona i nayśurowszy karność zachowana. Wszystkie żywności, które na przedaz przyniesione będą wam po słuszney cenie zapłacone; ale że potrzebne iest ustawiczne dostawienie żywności, furażow i fur dla woyska, każdemu iest wiadomo, i te będą żądane. Wielką byłoby dla mieszkańcow ulgą i uniknęliby wielu nieprzyiemności, gdyby po dystryktach znaydowali się urzędnicy, do których możnaby przesyłać rekwizycye i z niemi za dostawione rzeczy czynić obrachunki. Jeżeli wyznaczone będą takowe osoby i dopełnią swych obowiązkow bez mieszania się do rzeczy, które do nich nie należą, będą szanowane, i przez nie wszystkie rekwizycye dla maryunarki i dla woyska czynione będą. Lecz z strony mieszkańcow, rownie iak urzędnikow potrzeba, aby się spokoynie w domach swoich zachowali, gdyż każdy, który poiedyńczo lub razem z bronią napadniony zostanie lub nayinnieyszego dopuści się gwałtu, będzie surowo ukarany. — Ponieważ rząd J. K. Mci Duńskiey nie chciał po przyiacielsku rzeczy załatwić, wysiadła zatem część woyska na ląd i cała siła przybrała woienną postawę; z tem wszystkim iest ieszcze czas do usłuchania głosu rozumu i umiarkowania. — Pod brzegami Zelandyi d. — — 1807.

Podp. *Gambier, Adm. niebieskiey bandery i dowodzca Angielskiey flotty na Baltyckim morzu.*

Cathcart, Jenerał porucz. i dowodzca woysk W. Brytanii na Północy.

Z Stralsundu d. 25. *Sierpnia.*

Od wzięcia tego miasta wiele iuż tu zrobiono. Utworzona została eskadrka z 130 statkow, i przedsięwzięto wylądowanie na wysepkę, która między Stralsundem i Rügen leży. Wysepka ta, Daenholm zwana, była przez Szwedow ufortyfikowana, z którey rzucano kule i bomby do Stralsundu. Wczoray zaczęto strzelać z pomyślnym skutkiem do twierdzy Daenholm. Bomba iedna wpadła do składu prochowego i wysadzenie go na powietrze zmieszało nieprzyiaciela. W nocy postanowiono korzystać z wyłomu, który we dnie zrobiono. Eskadrka udała się na morze. Dowodzący nią Kapitan fregattowy, Montcabrie cudow dokazał. Niespodziewano się wylądowania, które nawet prawie bez odporu nastąpiło. Twierdza wziętą została, a w niey 600 Szwedow wraz z dowodzcą.

Wiele mieszkańcow Stralsundzkich, którzy się na wyspę Rügen wynieśli, ieszcze stamtąd nie powrocili.

Z Frankfortu d. 22. *Sierpnia.*

Onegday wyszedł na powrot do Hanau gan oddział 16go Francuzkiego regimentu lekkiey piechoty, który tu blisko 9 miesiące stał załogą. Są to pierwsze woyska, które oprocz oddziałow gwardyi, do Francyi powracaią.

Wczoray przybył tu Xżę Anhalt Köthen, idąc do Paryża.

Jutro lub poiutrze przeieżdżać tędy będzie do Paryża nowy Francuzki minister woyny, Jenerał Clarke, dotychczasowy rządca Berlina.

Podług listow z Francyi wszystkie woyska, które przeznaczone ieszcze były do wielkiey armii, udaią się nad brzegi, gdzie zgromadza się znaczna armiia.

W okolicach naszych z powodu gorącego lata iuż prawie są źrałe iagody winne. Podług postrzeżeń plantownikow, wino tego roczpie będzie lepsze od wina roku 1783.

DODATEK

DO N. 73

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 13 Września 1807.

Z Amsterdamu d. 25. Sierpnia.

Tuteyszy Amerykański konsul odebrał od Amerykańskiego ministra w Londynie zalecenie, aby iak nayprędzey wyprawił na morze okręty swoiego narodu.

Kilka przybyłych do Hollandyi z towarami okrętow, zostały przytrzymane z domysłu, że prosto płyną z Anglii.

Z Holsztynu d. 27. Sierpnia.

Do 23 Sierpnia wszystko znaydowało się w Kopendze w stanie naylepszym, i duch obywateli i woyska był przedziwny. Bomby Angielskie nie zrządziły dotąd żadney szkody; posiadano także ieszcze ieziora, z których miasto wodę bierze.

Jenerał Castenskiold stał między Ringstedt i Rotschild. Opieszałość Anglikow daie mu czas do przysposobienia swoich żołnierzy i ściągnienia posiłkow. Korzyść nieoceniona dla nas. W krotce zaczną bydź ciemnieysze nocy, i spodziewamy się, że zgromadzone na wyspie Fühnen woyska będą mogły choć małemi oddziałami do Zelandyi przepłynąć. Będący przed Kopenhagą na straży okręt został przemagaiącą siłą przez Anglikow zabrany. W wycieczce, którą Kopenhagska załoga z wielką odwagą uczyniła, i w którey udać iey się miało zburzyć porobione przez Anglikow przy Friedrichsberg szańce, został Kapitan Rüpstorff od gwardyi Królewskiey raniony. Jenerał Castenskiold miał także Królewicza następcę tronu zapewnić, iż Kopenhaga bezpieczną iest od Anglikow z strony lądu i ręczy, że wzięta nie będzie.

Podług niektórych doniesień, miało się Anglikom udać ludwisarnią w Friednichswerk opanować.

W Koldingu znayduie się iuż tymczasowo morskie kolegium i jeneralny urząd pocztowy.

Od ekonomiczno-handlowego kolegium wyszedł rozkaz do wszystkich Duńskich konsulow w obcych kraiach, aby wezwali wszystkich Duńskich maytkow, żeby dla obrony swey oyczyzny powrocili do kraiu i udali się na ten koniec do Altony, Kiel i Christianii.

Z rozkazu Następcy tronu wyznaczono 20 od sta temu, który odkryie utaioną przez kupcow Angielską własność.

Z Nowegoiorku d. 13. Lipca.

Rządca Tonskin odebrał od rządu Amerykańskiego rozkaz, aby zwołał w prowincyi Nowegoiorku 12,000 milicyi do służby ziednoczonych stanow.

Sekretarz ſtanu do spraw morskich wydał rozkaz, aby natychmiaſt uzbroiono wszyſtkie armatne szalupy należące do ziednoczonych ſtanow.

Wszyscy uczniowie marynarki znayduiący ſię w Nowymiorku odebrali rozkaz, aby natychmiaſt udali ſię do Waſingtonu.

Officerowie zniewrażoney fregatty Amerykańskiey Chesapeak przez Angielską fregattę Lampard, oskarzyli przed miniſtrem morskim Kapitana tey fregatty Barrow, że ſię poddał bez przyzwoitey obrony, co ieſt dla nich i dla Amerykańskiey marynarki zakałem, i proſi'i aby był sądzony. Jakoż wyznaczony iuż ieſt sąd na niego.

Od brzegow Menu d. 21. Sierpnia.

Xżę Auguſt Pruski znayduie ſię teraz w Lauzanie.

Dotychczasowy Francuzki dowodzca w Braunau, Jenerał Guise, przeiechał d. 11 t. m. przez Stuttgard do Paryża.

Publiczne pisma zawieraią co naſtępuie:

"Mowią w Paryżu o ściśleyszem połączeniu religii chrześciańskiey w duchu, iak ią Wielki Założyciel nauczał i iak przyſtoi naszemu oświeconemu wiekowi. Nadewszyſtko ma w żydowskiey religii wielka naſtąpic odmiana z powodu, że narod ten odzyskawszy prawa obywatelskie, powinien także swoie zwyczaie rożniące go od innych obywateli porzucic.

Z Odense d. 26. Sierpnia.

Podrożni, ktorzy częścią przy Middelfarth, częścią przy Friederika przewieźli ſię przez mały Bełt, zapewniaią, iż z naywiekszym pośpiechem czynione są uzbroiania nad brzegami Jutlandyi. Nadbrzeżne batterye przy Friederik i Stribe są przyzwoicie osadzone. Przy Snoghøi i Middelfarth zaczęto robić nowe batterye, i czekaią z Koldinga wielkich dział. Znaki na trwogę wszędzie są po rozſtawiane, i nadbrzeżna milicya, rownie iak pospolite ruszenie odbywaią ciągle służbę.

Pomimo naywiększey czuyności ſtoiących w wielkim Bełcie Angielskich okrętow, przepływaią iednak na łodziach do Kopenhagi. Ogołem bardzo Anglikom trudno będzie przeciąc zupełnie kommunikacyą między większemi Duńskiemi wyspami.

DONIESIENIA.

Licytacya mobiliow J. W. Hrabi Stanisława Ankwicza przez zwierzchność Dominikalną Lulwinowską w osobie J. P. Służewskiego possesora będącą ddto 11 Sierpnia 1807 Roku, bezprawnie obwieszczona, na mocy Rezolucyi Prześ. Ces. Król. Urzędu Cyrkułu Bocheńskiego." Nr. 5711 Dominio Lulwinow z tem zaleceniem dostawia ſię, aby ten swoy tak prawu iak porządkowi i obyczayności sprzeciwiaiący ſię, uskuteczniony samo władny postępek w przeciągu 24 godzin, iako naydokładniey z powroceniem tego kommunikału, wyexplikowało, od-tey nieprawnie wypisaney licytacyi ſię wstrzymało, owszem one rownie przez gazety odwołało. W Bochni dnia 4 Września 1807,, zapadłey, niniey szemi odwołuie ſię.

Per Cæs. Reg. Judicium Criminale Cracoviense Franciscus Doroszyński anteactus Oeconomus pagi Lgotka Circuli Cracoviensis ex capite homicidii proditorii accusatus hoc obtutu arreſtatus & ex cuſtodia profugus hisce adictatur, cum mandato, ut intra 60 ad summum dies coram hocce Judicio Criminali personaliter compareat & ad incusationem hanc respondeat.

Datum Cracoviæ die 26 Auguſti 1807.

J. Strański Judex Crim.
Aloys. Georg. Paduch Aſs.
Xaverius Niemetz.

Dnia 15 Septembra r. b. będzie na mocy gubernialnego Wysokiego Dekretu dnia 17 Kwietnia r. b. Nr. 3738 w Olkuskim dyſtryktowym kommiſſoriacie dochod wina miaſta Wolbrom

od 1g Novembra 1807 do ostatniego Octobra 1808 przez publiczną licytacyą naywięcey ofiaruiącemu w arendę wypuszczony. Cena fiskalna wynosi rocznie 10 zł. ryń. Licytanci więc opatrzeni 10 procentowym wadium na wspomnionym dniu w Olkuskiey dystryktowey kancelaryi znaydować się maią. W Krakowie d. 24 Augusta 1807.

Dla osadzenia zawakowanego przy Lwowskim magistracie konsyliarza mieysca z pensyą roczną 800 zł. ryń, wypisuie się konkurs do ostatniego dnia miesiąca Septembra r. b. Kompetenci więc w przeciągu tegoż terminu prozby swe popieraiącemi zaświadczeniem opatrzone do Lwowskiego magistratu podawać maią. W Krakowie d. 4 Września 1807.

Dla osadzenia wakuiącego przy Glinieńskim magistracie syndyka mieysca z pensyą roczną 300 ryń. wypisuie się konkurs na dzień ostatni Setembra r. b. z tym dokładem, iż kompetenci prozby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone przed upłynieniem wspomnionego terminu do urzędu cyrkularnego Złoczowskiego podawać maią. W Krakowie d. 4 Septembra 1807.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey ninieyszym publicznym obwieszczeniem wszystkim chęć kupienia maiącym wiadomo czynia: że xiążki w archiwum Kodeńskim znayduiące się, do massy krydalney niegdy Kazimierza Xięcia Sapiehy należące, przez publiczną licytacyą dnia 7 Października 1807 roku naywięcey daiącemu przedane będą.

Jakób Kulczycki.
Dostenberg.
Potocki.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckch Lubel. Galicyi zachodniey.
Dan w Lublinie dnia 21. *Lipca* 1807.
Rath.

Ex parte Regii hujus Appellationum Tribunalis Galliciæ Occidentalis omnibus & singulis quorum interest, notum redditur, munus Judicis Criminalis Lublinensis cum salario Annuo nongentorum fl. rhn. seu 900 fl. rhn. vacans esse; — quamobrem pro hoc munere Concursum hisce aperiri & publicari, atq; terminum pro die ultima Octobris a. c. eatenus præfigi, simul vero concurrere cupientes inviari, ut petita sua pro obtinendo hoc munere legalibus requisitis adstructa in quibus præcipue de scientia linguæ Polonicæ vel eidem affinis docere tenentur, — imediate Reg. huic Appellationum Tribunali per præpositum sibi Appellationum Tribunal in præfixo hoc termino eo certius exhibeant, quo secus hoc præterlapso nulla experrectorum ratio habebitur.

Lewiński V. P.

Ex Cons. C. R. Appel. Tribunalis Gall. Occid. Cracoviæ 6 Augusti 1807.
Wimberg.
Morack.

Z strony C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego Galicyi Zachodniey Pan Jędrzey Ujeyski niniejszemi ostatni raz napomina się, iżby się do maiątku po Woyciechu Burskim pozostałego, w summach i ruchomościach znayduiącego się zgłosił, i deklaracyą swoią w przeciągu iednego roku i 6 niedziel podał, w preciwnym razie maiątek ten z głaszaiącemi się dziedzicami pertraktowany, część iego zaś w Sądzie dopoty zachowana będzie, poki za zmarłego ogłoszony nie będzie. W Krakowie dnia 7. Lipca 1807.

W niebytności JW. Prezesa.
Bernard Dwernicki Kons. Appell.
Marx
Rannamiller.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Gal. Zachod.
Jędrzejowicz.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa do powtorney podaie się wiadomości, że w roku zeszłym miesiącu Czerwcu, z wsi Grzembowa, kilkanaście sztuk skor, których własności udowodnić nie mogą, odebrane, i w C. K. Policyyney Dyrekcyi złożone zostały. Ci więc, którzy prawo własności do tych skor okazać mogą; maią się w tuteyszym zgłosić magistracie: inaczey zaś takowe skory, gdy procz tego czas nadgłoszenia się, iuż upłynął

przez licytacyą sprzedane zostaną i zebrana za nie kwota pieniężna do kassy ... oddaną będzie.

Gollmayer.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa. Dnia 25 Sierpnia 1807.

Gross sekr.

W mieście Jarosławiu w Przemyślkim cyrkule wakuie Burmistrza mieysce z pensyą roczną 500 ryń. i examinowanego assessora z pensyą 300 ryń. dla osadzenia więc tych dwoch magistratualnych mieysc wypisuie się konkurs do ostatniego Septembra r. b. z tym dokładem iż kompetenci prożby swe popieraiącemi zaświadczeniami opatrzone do C. K. urzędu cyrkularnego Przemyślskiego podawać maią. W Krakowie d. 25 Sierpnia 1807.

Podpisany Fabrykant laku do pieczętowania na Podgorzu mieszkaiący niniejszym uwiadomia, że wszelkie gatunki tak czerwonego iak czarnego laku do pieczętowania fabrykuie, i poleca się dobremi i w słuszney cenie towarami. — PP. kupuiącemi Cenę Fabryki Funtów wagi wiedeńskiey z Numerow na laku wyrażonych zobaczyć, a zacząwszy od Numeru 20. 25 30. 35. i t d. do 80 to iest od 1. zł. ryń. 1. zł. 15 kr. 1. zł. ryń. 30 kr. 1. zł. 45 kr. i wyciśnienia formy M. A. (Madrid) maią Numer 6. 7. 8 9. 10. 11. 12. a każdy funt tyle złotych polskich kosztuie, ile Numer okazuie. Zaś z zapachem wanilii każdy funt 15 kr. więcey kosztuie, iak Nomer okazuie, albowiem tu przez Numer tylko gatunek laku wyraża się. — Na obstalowanie sto lub więcey Funtow fabryka 5 procentow Rabat (czyli zysku) zaś namniey iak sto funtow 3 procentow opuszcza. — P.P. kupuiący którzy się z obstalowaniami do Fabryki udać zechcą niechay pod Firmą (Nanisen) do Jmć Pana Macieia Zeglera Fabrykanta laku do pieczętowania na Podgurzu pod N. 32 pisać raczą. — Skład teyże Fabryki iest w Krakowie u Kupca Jmc Pana Franciszka Xawerego Bayera w domu pod Nr. 18 w Rynku, gdzie podług ceny Fabryki przedawa się.

Maciey Zagler Fabrykant laku.

Z urzędu C. K. Senatu Akademickiego Krakowskiego niniejszym do powszechney podaie się wiadomości, iż przy tuteyszey Akademii 12 stypendyow Burkarnych po 50 ryń. rocznie na rok teraznieyszy 1807 zawakowało. — Napominaią się więc niniejszym wszyscy ci uczący się, którzy sobie te stypendya otrzymać życzą, ażeby prożby swoie, któremi nietylko ubóstwo i dobry progress w moralności i naukach, lecz nawet i mieysce ich urodzenia, mieysce przebywania i kondycyą swych rodzicow udowodnić mią, naydaley do ostatniego Września r. b. do tuteyszey C. K. kancellaryi Akademickiey podali.

Fr. Marx, Rektor.

Z C. K. Senatu Akademickiego w Krakowie d. 27 *Sierpnia* 1807.

Jos. Niemietz Univ. Synd.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa niniejszym Obwieszczeniem wiadomo czyni iż kamienica na Kaźmierzu pod Nr. 24 i 25 stoiące 1524 zł. ryń. sądownie oszacowane po niegdy Agneszce Sikorskiey pozostałe przez publiczną licytacyą dnia 29 Października r. b. o godzinie 3 po połudnu odbywać się maiącą sprzedane będą pod następuiącemi warunkami: — 1) Każdy chęć kupna maiący totą część ceny szacunkowey iako zakład złożyć, tudzież — 2) Przyszły nabywca resztę summy z licytacyi wynikłey w 14 dni do depozytu sądowego złożyć będzie obowiązany inaczey na iego koszta i szkodę nowa wypisana będzie licytacya. — Wszyscy przeto chęć kupna maiący, maią się w czasie i mieyscu wyżey oznaczonem znaydować. — Wierzyciele zaś zaítawni napominaią się, żeby nie oczekuiąc osobowych przywołań prawa sobie służące do Protokołu licytacyi wnieść nie zaniedbali, inaczej, przy podziale summy z licytacyi wypadłey żaden wzgląd na nich miany nie będzie.

Gollmayer.

Krzyżanowski.

Łodziński.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.

Dnia 21 *Sierpnia* 1807.

Kowalski.